

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: A. B., narozený dne X,
státní příslušnost: X,
toho času pobýtem v: Pobytové středisko Zastávka u Brna,
Havířská 514, 664 84 Zastávka u Brna,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě ze dne 17. 4. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2023, č. j. OAM-8/LE-VL12-LE24-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce dne 9. 1. 2023 podal žádost o mezinárodní ochranu v České republice. Dne 17. 1. 2023 k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR konkrétně sdělil, že je berberské národnosti a muslimského vyznání. Ke svému politickému přesvědčení sdělil, že byl členem berberského hnutí, byl politicky aktivní a účastnil se různých schůzek v

rámci hnutí. Pokračoval, že se jednalo o studentskou činnost na univerzitě a že byl aktivní jen na univerzitě. Doplnil, že poté, co univerzitu opustil, odjel ze země a aktivní už nijak nebyl. Dále uvedl, že je ženatý, bezdětný a že jeho manželka s marockou státní příslušností se nyní nachází v Maroku. Za poslední místo svého bydliště ve vlasti označil město Safro, v němž byl i registrován k pobytu. Popsal, že z Maroka odcestoval dne 17. 10. 2022 letecky do Turecka, kde zůstal asi měsíc, následně pokračoval přes Bulharsko do Srbska, kde zůstal asi dva měsíce. Poté přes Maďarsko do ČR cestoval nákladním autem. Na území ČR vstoupil dne 5. 1. 2023. Doplnil, že asi před třemi lety měl turistické vízum do Nizozemska, avšak nevycestoval na něj. Též prohlásil, že o mezinárodní ochranu v ČR ani v jiném státě dosud nepožádal. Ke svému zdravotnímu stavu a případným zdravotním omezením či jiným zvláštním potřebám sdělil, že jeho zdravotní stav je dobrý. Za důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označil to, že pochází z bohaté rodiny, avšak když jeho otec zemřel, majetek jim sebrali. Pokračoval, že kvůli tomu pak zemřela i jeho matka a oni byli bez prostředků. Uzavřel, že hledal práci, aby mohl dál pokračovat ve studiu na vysoké škole, ale práci nesehnal. Tuto výpověď však žalobce v průběhu řízení měnil. V pozdějších výpovědích žalobce oslaboval ekonomickou část důvodů azylové žádosti ve prospěch tvrzených politicko-kriminálních souvislostí.

2. Žalovaný zamítl azylovou žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 o azylu Sb., o azylu. Zemí původu žalobce je Maroko, které ČR řadí mezi bezpečné země původu. V průběhu azylového řízení žalobce neprokázal, že by v jeho případě nebylo možné Maroko považovat za bezpečnou zemi původu. Na základě informací o politické situaci a stavu dodržování lidských práv v Maroku a na základě rozpornosti výpovědí žalobce shledal žalovaný správní orgán, že v případě žalobce lze Maroko považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. V případě jakýchkoliv potíží spojených s návratem do vlasti má možnost, stejně jako ostatní občané Maroka, využít ochrany kompetentních orgánů své vlasti. Žalovaný správní orgán tedy po zhodnocení kritérií podle zákona o azylu ani podle podrobnější definice obsažené v procedurální směrnici nedospěl k závěru, že by ve vztahu k osobě žalobce nebylo možno Maroko považovat za bezpečnou zemi původu.
3. Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou. V ní uvedl následující: žalobce žádal o udělení mezinárodní ochrany především proto, že má důvodné obavy o svůj život a zdraví, jelikož v případě návratu do Maroka bude nepochybně vystaven pronásledování ze strany pronásledovatelů. Žalobcův otec měl vazby na elity marocké společnosti a je možné, že se zadlužil, načež záhy zemřel při autonehodě za podivných okolností. Po smrti žalobcova otce žalobce čelil konfiskaci rodinného majetku, aniž by mu kdokoliv sdělil, proč se tak děje, přičemž byl zároveň konfrontován s nejrůznějšími výhružkami, že pokud se jen přiblíží k rodinnému majetku, tak přijde o život. Žalobce se tedy opodstatněně začal obávat o svůj život, a proto podal trestní oznámení u marocké policie, která žalobce ujišťovala, že se věcí bude zabývat. Do dnešního dne však žalobce nebyl informován o výsledcích vyšetřování. Po podání trestního oznámení došlo k pokusu o únos žalobce, patrně s cílem odradit ho od uplatňování jeho práv k rodinnému majetku a možná také s vidinou pomsty za to, že žalobce oznámil vyhrožování na policii. Lze tak konstatovat, že i přes to, že se žalobce domáhal ochrany u marockých orgánů, tato mu vůbec nebyla poskytnuta. Žalobce tedy nabyt přesvědčen, že jeho pronásledovatelé jsou napojeni na marocké orgány a jejich činnost je přehlížena a zůstává nepotrestána. V obavách o svůj život, jakož i pro tíživou ekonomickou situaci opustil žalobce zemi svého původu s vidinou, že se dostane do právního státu respektujícího demokratické hodnoty, který mu

poskytne bezpečné útočiště a kde nebude muset neustále čelit svým pronásledovatelům. Žalobce odmítl, že by ho k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly výhradně ekonomické důvody. Nepopírá, že si chce v ČR najít zaměstnání, ze kterého by mu plynuly příjmy pro zlepšení jeho finanční situace, nicméně tento žalobcův zájem na vydělání peněžních prostředků není motivován pouhou vidinou zlepšení životní úrovně, nýbrž vědomím, že toto je jedna z mála cest, jak získat majetek, o který záhy nepřijde v důsledku nečinnosti státních orgánů země původu. Žalobce se tedy domnívá, že uvedl natolik závažné skutečnosti, které měly vést k udělení mezinárodní ochrany, protože je rozhodnutí žalovaného nezákonné, neboť ten nezohlednil a řádně neprošetřil situaci, v jaké se žalobce nachází, v důsledku čehož mu nebyla udělena mezinárodní ochrana. V návaznosti na to žalobci v případě návratu do Maroka hrozí závažná újma jak na zdraví, tak na životě, což je v rozporu s § 12 zákona o azylu. K tomu žalobce dále dodává, že se žalovaný měl důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, protože žalobce je přesvědčen, že v jeho případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení této mezinárodní ochrany. Žalobce má za to, že by bylo nehumánní ho nuceně navrátit do Maroka. Nad rámec uvedeného si žalobce dovoluje upozornit, že v jeho případě je přinejmenším dán důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. V případě žalobce jsou totiž dány důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do země jeho původu, hrozilo by mu skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, konkrétně kruté, nelidské a ponižující zacházení, přičemž v situaci žalobce nepřichází efektivní využití ochrany ze strany marockých veřejnoprávních orgánů v úvahu. K tomu žalobce dodává, že původcem pronásledování nebo vážné újmy nemusí nutně být pouze veřejnoprávní orgány dané země, nýbrž i soukromé osoby, pokud stát není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Právě to je i případ žalobce, protože marocké veřejnoprávní orgány vědomě přehlíží trestnou činnost pronásledovatelů žalobce, a nejsou tak ochotné žalobci poskytnout ochranu před vážnou újmou. Závěrem žalobce shrnuje, že žalovaný měl na základě výše uvedených okolností dojít k závěru, že v případě žalobce nelze Maroko považovat za bezpečnou zemi, protože je nezbytné, aby žalobci byla udělena mezinárodní ochrana, jelikož zároveň splňuje tzv. azylově relevantní předpoklady jejího udělení.

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil následujícím způsobem: s žalobou nesouhlasí. Při rozhodování vzal žalovaný v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v Maroku, a tudíž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se žádost o mezinárodní ochranu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Na žalobní námitku, že žalobce se obrátil s trestním oznámením na policii, žalovaný konstatuje, že se jmenovaný mohl obrátit i na jiné příslušné orgány, v podrobnostech žalovaný plně odkazuje na odůvodnění napadeného správního rozhodnutí, zejména na strany 7-10, kde se žalovaný správní orgán situací žalobce podrobně zabýval a hodnotil ji. Žalovaný neshledal důvod o udělení mezinárodní ochrany, jelikož žalobce chce setrvat v ČR pouze z ekonomických důvodů a zlepšit si tak svou finanční situaci. V Maroku obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a svévolnému násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a jeho občané nebo osoby bez státního občanství jej

neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a zákona o azylu. Maroko rovněž ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Žalovaný na základě informací o politické situaci a stavu dodržování lidských práv v Maroku a na základě výpovědi žalobce shledal, že v jeho případě ho lze za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu považovat. Žalovaný správní orgán považuje napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné a vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci. Žalobní argumentace není způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti jmenovaného o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Pro řízení před soudem žalovaný správní orgán odkázal rovněž na obsah správního spisu.

Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Žalovaný v souladu se zákonem dospěl k závěru, že nemá posuzovat důvody pro udělení mezinárodní ochrany, protože žalobce pochází z bezpečné země původu. To platí i pro ty důvody uváděné žalobcem, které s bezpečností země původu vůbec nesouvisejí.
7. Napadené rozhodnutí je založeno na uplatnění § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, podle nichž se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

Maroko jako bezpečná země původu

8. Podle § 2 bodu 15 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, Česká republika považuje Maroko za bezpečnou zemi původu.
9. Jedinou otázkou tedy je, zda žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Maroko považovat za bezpečnou zemi původu. To neprokázal, tedy nevyvrátil, že Maroko je bezpečnou zemí původu.
10. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se za bezpečnou zemi původu považuje stát, jehož je cizinec státním občanem, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občané neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně

norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.

11. K azylové žádosti žalobce tři body (které zároveň odpovídají třem žalobním bodům): 1) ekonomické výhody života v ČR; 2) obava ze soukromých pronásledovatelů v Maroku ; (3) obava z nedostatečné ochrany od státních orgánů Maroka před tvrzenými pronásledovateli.
12. První řečený důvod, byť zvláště první je pro ČR v jakémsi ohledu potěšující, stojí mimo pole azylového práva, které skýtá ochranu vždy na základě určitých a objektivních zákonných důvodů.
13. Socioekonomická argumentace na poli azylového práva nemůže uspět. Rozsudek musí totiž vždy obstát rovněž v obecné rovině, tzn. zde jak z pohledu sporů na poli azylového práva příbuzného druhu, tak stran intencí českého cizineckého práva coby celku. Pakliže by soud přímo přijal argumentaci ve smyslu, že cizinci i při prokázaném nelegálním pobytu náleží v ČR mezinárodní ochrana za předpokladu, že státní sociální systém či pracovní trh v jeho vlasti není na české či většinové evropské úrovni, potom by také nepřímou přiznal azylové právo prakticky všem nelegálně pobývajícím občanům třetích států, s výjimkou cizinců příslušících k hospodářsky zcela nejrozvinutějším státům mimoevropského světa. Toto právo by jim přitom přiznal, aniž by ve své vlasti (alespoň potenciálně) čelili hrozbě pronásledování, resp. vážné újmy. De facto by mezinárodní ochranu proměnil ve formu univerzálně nárokovatelné „sociální dávky“. Tímto „rozšafným“ výkladovým přístupem by se soud od ustálené podoby azylového práva vzdálil do té míry, že by jej učinil zcela zbytným, což v žádné perspektivě nelze označit za úmysl zákonodárcův.
14. Soud citačně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 5 Azs 37/2003-46 ze dne 22. 1. 2004: *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“* Nebo na rozsudek NSS č. j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na složitost mechanismů, které tento upravuje.“*
15. K druhému důvodu: kontext žalobcovy azylové žádosti pak významně dotváří následující: žalobce namítl žalovaného tezi o účelovosti žalobcem podané žádosti o mezinárodní ochranu v ČR. Přírozenou reakcí člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí je úsilí takto ohroženého jedince domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této k úniku stimulující hrozby. Členské státy Evropské unie ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útlaku podle zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavdává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež

kvituje pododvětví azylového práva. Jak žalobce vypověděl, vycestoval z domovského Maroka. Poté, dříve než vstoupil na území ČR, navštívil několik států – výslovně Bulharsko či Maďarsko, které jsou stejně jako ČR členskými státy EU. Přitom ani Bulharsko, ani Maďarsko s ČR nesousedí, z čehož vyplývá nevyhnutelný pobyt žalobce na územích dalších členských států EU. Nikde tam se ale nepokusil o legalizaci svého pobytu. Relevantní zde je i informace z předcházejícího řízení o správním vyhoštění, kde žalobce za své upřednostňované destinace označil Rakousko, potažmo Německo s Itálií.

16. K třetímu důvodu: jde-li o hrozící újmu ze strany soukromých osob jako důvod pro udělení doplňkové ochrany, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Žadatel se zásadně musí obrátit na orgány země původu, aby mu poskytly ochranu před jednáním soukromých osob, a teprve při její nedostupnosti je možné újmu ze strany soukromých osob považovat za významnou pro rozhodování o mezinárodní ochraně. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (srov. např. rozhodnutí NSS č. j. 5 Azs 62/2016-87 ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019, č. j. 6 Azs 139/2019-61 ze dne 13. 4. 2021).
17. Rozsudek NSS č. j. 5 Azs 50/2008-62 ze dne 31. 10. 2008 ke znakům vážné újmy v azylovém řízení přičítá též pronásledování ze strany soukromých osob. Ovšem, činí tak naplněním některé z následných dvou podmínek: zaprvé orgány veřejné moci v zemi žadatelova (zde žalobcova) původu nepostupují adekvátně proti perzekuci, resp. *způsobení vážné újmy*, zadruhé nemá tento k jimi zabezpečované ochraně přístup. Azylové právo bere v potaz možný zdroj pronásledování i vážné újmy v podobě nestátních subjektů, tj. na úrovni soukromých osob. Za takové konstelace je však nabíledni snést důkazy, že státní činitelé nedosahují schopnosti, potažmo ochoty, poskytnout před pronásledováním nebo vážnou újmou ochranu (viz rozsudek NSS č. j. 3 Azs 48/2008-57 ze dne 16. 9. 2008). Žalobce v komplikované situaci, v níž se v Maroku ocitl, možnosti zastání od státních orgánů, jak se zmínil, nevyčerpал. Spokojil se s tím, že mu po podání trestního poznání nebyly poskytnuty žádné informace, jak sepsal v žalobě.
18. Soud se dále zabýval otázkou, zda a eventuálně nakolik tvoří podstatné hledisko v řízení o azylové žádosti samotný nátlak od nestátních aktérů, a to ve vazbě na ekonomické motivy emigrace, tzn. na představy o lukrativních pracovních příležitostech v jiné zemi. Zde soud cituje právní větu z rozsudku NSS č. j. 4 Azs 23/2003 – 65 ze dne 31. 10. 2003: „*Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).*“
19. Ze správního spisu ve věci plyne, že se žalovaný poměry v zemi žalobce zabýval, jak dokládá dokument s názvem „*Maroko. Hodnocení Maroka jako bezpečné země původu*“ z května 2022 i podkladová Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA z dubna 2022. Odkazovaný dokument nepodporuje žalobcovu nedůvěru k marockým státním orgánům, zejména ve věci přezkumu postupů nižších instancí marocké státní moci, včetně policie.
20. Soud v daném případě shledal, že napadené rozhodnutí je dostatečně přezkoumatelné a odůvodněné i ve vztahu k možnosti udělení humanitárního azylu, resp. doplňkové

ochrany. Na udělení tohoto typu humanitárního azylu není právní nárok, je to institut zcela výjimečný a zákonnou podmínkou jsou důvody zvláštního zřetele hodné, resp. důvody odpovídající nucenému návratu cizince do státu, jehož je státním občanem, kde by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 bez šance využít ochrany domovského státu. Za takové nelze považovat situaci, kdy žalobce počítá s lepšími ekonomickými podmínkami v ČR a ve vlasti žalobci policie po (údajném) podání trestního oznámení nedala zprávu. Jedná se o situaci, kterou je třeba řešit podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Závěr

21. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 23. října 2023

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně